

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Інтернаціоналізація вищої освіти України
в умовах полікультурного світового простору:
стан, проблеми, перспективи**

МАТЕРІАЛИ П МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІИ

(Маріуполь, 18-19 квітня 2018 року)

МАРІУПОЛЬ
МДУ
2018

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Відповідальні редактори: д.ф-м.н., проф. **М. Стріха**; чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф. **О. Топузов**; **І. Стокоз**; чл.-кор. НАПН України, д.політ.н., проф. **К. Балабанов**

Члени редколегії: проф. **Х. Бакірдіз**; акад. НАН України, чл.-кор. НАПН України, д.соціол.н., проф. **В. Бакіров**; д.філол.н., проф. **О. Бондарева**; д.е.н., проф. **О. Булатова**; проф. **К. Іллюмінаті Поркарі**; проф. **В. Карайоргіс**; д.політ.н., проф. **С. Корнеа**; **О. Кочурін**; д.філос.н., с.н.с. **С. Курбатов**; акад. НАПН України, д.е.н., проф. **А. Мазаракі**; **Н. Оксенчук**; д.політ.н., проф. **І. Оніщенко**; д.філол.н., проф. **О. Павленко**; чл.-кор. НАПН України, д.філос.н., проф. **П. Саух**; к.ю.н. **М. Семенишин**; к.політ.н., проф. **М. Трофименко**; д.соціол.н., проф. **С. Щудло**.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол № 9 від 28.03.2018)

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи : матер. II міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18-19 квітня 2018 р. – Маріуполь : МДУ, 2018. – 646 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи», які різнобічно висвітлюють питання інтернаціоналізації вищої освіти; розглядаються фактори, що впливають на створення нових можливостей і підвищення доступності вищої освіти та забезпечення її якості; окремо приділено увагу проблемам нормативно-правового забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти України, академічній мобільності, розвитку лідерського потенціалу університетів і конкурентоспроможності сучасних вишів в умовах глобалізації; розглядаються проблеми підготовки вчителя Нової української школи. Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти.

студентами як членами одного редакторського колективу, а також має на меті вироблення кінцевого продукту.

Таким чином, практико-орієнтований вектор викладання журналістських дисциплін на сьогодні є одним з ефективних варіантів роботи зі студентами. Це дає змогу розкрити творчий потенціал студента, активізувати його уяву та креативне мислення. Також виконання практичних вправ з попереднім вивченням теорії робить заняття більш живими, динамічними та цікавими для студентів. А проектний підхід до підбиття підсумків вивчення дисципліни дає змогу об'єктивно оцінити потенціал студента та рівень засвоєння ним матеріалу. Така можливість з'являється при вивченні фахових дисциплін, до яких і належить, зокрема, «Інтернет-журналістика».

Список використаної літератури

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page?text=%E0%EA%E0> (дата звернення: 25.03.2018).

2. Профіль освітньої програми спеціальності «Журналістика» (бакалавр). *Офіційний сайт Маріупольського державного університету*. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/profil/sk/zhurnalistyka_bakalavr.pdf (дата звернення: 21.03.2018).

G. Nyshchuk

PRACTICAL-ORIENTED APPROACH TO TEACHING DISCIPLINES OF PROFESSIONAL PREPARATION OF JOURNALISTS AS A FACTOR OF IMPROVING THE QUALITY OF JOURNALISM EDUCATION

The thesis examines the peculiarities of the practical training of students studying in the field of Journalism in the context of a practical-oriented model of education. On the basis of the experience of teaching the disciplines of professional training of future journalists, the possibilities of practical training of students, combined with the use of new technologies are shown.

Keywords: journalism, practical training, journalism disciplines, Internet journalism.

УДК 378.015.31: 796 (043)

Павленко Є. А.

УНІВЕРСІАДИ ЯК ФОРМА ВДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У тезах розкрито особливості організаційної та змістової структури фізкультурно-спортивної діяльності в молодіжному середовищі світу та окремих країн через проведення універсіад як однієї з найрепрезентативніших форм удосконалення спортивної майстерності студентської молоді й основи розвитку студентського спорту. Визначено перспективи секційної роботи через впровадження спеціальних навчальних програм, відповідної матеріальної бази, підготовки висококваліфікованих кадрів.

Ключові слова: універсіади, спартакіади, студентський спорт, спортивна майстерність, фізичне вдосконалення.

Розбудова української державності, прагнення увійти до загальноєвропейського освітнього простору спонукають чималу кількість вітчизняних закладів вищої освіти орієнтуватися на кращий зарубіжний досвід, формулювати напрямки й тенденції, якими окреслюється суспільний прогрес сьогодення. Серед них найвагомішого значення набуває розвиток фізичного виховання та спорту, що виступає невід'ємною складовою виховання загальної культури людства. У зв'язку з цим одним із пріоритетних завдань міжнародної діяльності університету є розвиток студентського спортивного руху, який є потужним чинником освіти та виховання, формування характеру і світогляду сучасної молоді, зміцнення її здоров'я, набуття професійно значущих і життєво необхідних якостей.

Поняття «універсіада» (англ. «Universiade») походить від злиття основ двох лексичних одиниць «університет» і «олімпіада» й використовується на позначення міжнародних спортивних змагань серед студентів [1, с. 451], що проводяться Міжнародною федерацією університетського спорту (FISU). Створена Ж. Птітжаном 1919 р. у французькому місті Страсбурзі Конфедерація студентів виступила організатором перших всесвітніх ігор студентів, які відбулися в Парижі 1923 року. З того часу започатковані за ініціативою цієї організації студентські змагання з різних видів спорту проводяться у різних країнах світу. Метою проведення таких заходів є активізація фізкультурно-спортивної роботи, розвиток масового спорту, популяризація спортивної майстерності студентської молоді.

Фізичне виховання студентів здійснюється через реалізацію навчальних програм, які базуються на взаємозв'язку аудиторних й поза аудиторних форм фізкультурно-оздоровчої роботи [4]. Оскільки вони, як відомо, передбачають виконання нормативів і вимог, що є обов'язковими для всіх закладів вищої освіти, вмотивованим для створення конкурентоспроможності цієї діяльності є участь студентів у змаганнях різного рівня – від міжуніверситетських, міських, регіональних – до Всеукраїнських і світових, прославляючи ім'я університету на Олімпіадах через встановлення світових рекордів. Отже, постаючи основою розвитку студентського спорту, Універсіади розкривають особливості організаційної та змістової структури фізкультурно-спортивної діяльності в молодіжному середовищі світу та окремих країн [2]. Слід зазначити, що молоді спортсмени

демонструють значні здобутки не тільки в олімпійському та параолімпійському спорті, а й у розвитку неолімпійських і професійно-прикладних видів спорту. Отже, комплексні спортивні змагання – спартакіади та універсиади – є, безперечно, важливою формою удосконалення спортивної майстерності студентської молоді

Із моменту відновлення української державності вперше такі змагання було організовано в Україні 1993 р. із метою подальшого підвищення рівня навчально-тренувального процесу у закладах вищої освіти країни, підвищення спортивної майстерності студентів-спортсменів та якісної підготовки їх до участі у Всесвітніх універсиадах. Основним, найбільш важливим і масовим етапом Всеукраїнської універсиади є внутрішньоуніверситетські масові змагання, що тривають протягом навчального року. Серед ключових завдань таких змагань є покращення стану здоров'я студентів, підвищення рівня їх фізичної, професійної підготовки, загартованості, прищеплення майбутнім фахівцям навичок організації спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, що визначаються на основі аналізу роботи певної спортивної секції закладу вищої освіти за минулий рік з урахуванням виявлених проблем, потреб та зацікавлень студентів. При цьому слід, на нашу думку, брати до уваги питання, пов'язані зі створенням осередку успіху у спортивній діяльності шляхом застосування новітніх педагогічних технологій фізкультурно-спортивного спрямування з метою всебічного фізичного розвитку студентів, які відвідують ці секції.

Плануючи роботу з тренерськими та інструкторськими кадрами спортивної секції вищого навчального закладу, слід також ураховувати рівень їх кваліфікації, здійснювати контроль за підвищенням педагогічної майстерності інструкторського складу будь-якого виду спорту (передбачаються, як правило, особиста спортивна підготовленість, традиційні форми роботи, що спрямовані на інформаційну обізнаність, навчання, здатність варіативно і ефективно застосовувати на практиці методи та прийоми: навчально-тренувальні та методичні семінари, семінари-практикуми, засідання круглих столів, консультації, відкриті презентації видів роботи тощо); удосконалення професійної творчості (нетрадиційні форми проведення тренувань, різноманітні форми виховної роботи: показові виступи, презентації, майстер-класи, клуби, творчі лабораторії та ін.); самоосвіта (обмін досвідом, взаємовідвідування занять, обговорення нової педагогічної літератури та ін.).

Робота спортивних секцій проводиться згідно з визначеними заздалегідь темами засідань з урахуванням курсової перепідготовки й атестації їх керівників та спрямована на встановлення взаємодії з іншими спортивними організаціями: спільне проведення спортивних заходів, тренувань та змагань, що входять до основного переліку видів спорту, зазначених у програмі Всесвітніх універсиад (баскетбол, волейбол, водне поло, спортивна гімнастика, легка атлетика, плавання, теніс, фехтування, футбол) [5, с.39-43]; для інструкторів – спільне проведення педагогічних нарад, консультацій, колективних переглядів роботи зі студентами, спільних свят і розваг, екскурсій, обмін досвідом тощо.

Планування спортивно-виховної роботи зі студентами має здійснюватися на основі блочно-тематичного принципу, який базується на інтегрованому підході до організації життєдіяльності студентів, забезпечуючи змістову цілісність, системність, послідовність, програмного матеріалу спортивної секції [3].

Зазначимо, що при цьому слід уникати нераціонального планування, коли перевага надається одній сфері життєдіяльності або лінії розвитку на будь-який тривалий період (тиждень, місяць), наприклад, тільки тренувальні навантаження і все, що не забезпечує цілісний, системний підхід до організації життєдіяльності студентів.

Отже, Всеукраїнські Універсиади є однією з форм удосконалення спортивної майстерності студентів закладів вищої освіти та якісної підготовки їх до участі у Всесвітніх змаганнях. У свою чергу, міжуніверситетські заходи з масових видів спорту, різноманітні фізкультурно-спортивні конкурси, турніри, фестивалі здоров'я сприяють розвитку ініціативи і самодіяльності студентської молоді, розширенню студентського самоврядування в академічних групах, на факультетах, курсах, у студентських гуртожитках, оздоровчо-спортивних таборах, спортивних секціях, оздоровчих групах тощо.

Список використаної літератури

1. Словник української мови : в 11 т. / за ред. І. К. Білод іда. К., 1979. Т. 10. 451 с.
2. Павленко О. Ю. Багатогранність розвитку студентського спортивного руху. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2016. № 3 . С. 21–25.
3. Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0249-06> (дата звернення: 28.03.2018).
4. Про організацію занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах України : Інструктивний лист М-ва освіти України від 19.04.2006 р. № 1/11-637. Київ, 2006. 6 с.
5. Вовк В. М. Пути совершенствования физического воспитания студентов. Луганск, 2000. 176 с.

Е. Pavlenko

THE UNIVERSIADE AS A FORM OF IMPROVING STUDENTS' SPORTS TRAINING

The thesis highlights the features of the organizational structure of University students' sports activity around the world through engaging the students in participating in the Universiade as one of most representative forms to improve students' sport skills as well as the basis for the development of student sport. The prospects of sectional work through the implementation of special education programs, new training facilities and qualified person training courses have been identified.

Keywords: Universiade, Olympics, college sports, sportsmanship, physical improvement.

УДК 821-93'255.4=030.111=161.2

Панько О. І.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ. ПОНЯТТЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО СТИЛЮ В. МОРОЗОВА

У тезах розглянуто особливості перекладу творів для дітей. На прикладі перекладацької діяльності В. Морозова продемонстровано труднощі, які можуть виникати при перекладі подібних текстів. Виокремлено унікальність перекладацького доробку В. Морозова.

Ключові слова: література для дітей, переклад, автор, перекладач

Поняття перекладу є складним завданням, адже перед перекладачем стоїть зобов'язання передати не тільки літеру, а і дух (Р. Гром'як), оскільки «переклад творить свій текст з чужого, продовжуючи діалог» [1, с. 3]. У контексті літератури для дітей особливо вагомим є роль перекладача, бо він виконує два надважкі завдання: зберігає авторський колорит та доносить його до читача-дитини, враховуючи при цьому її (дитини) світогляд та світобачення. Відомий дитячий письменник Р. Дал казав, що «ти повинен стати навколійки і жити так десь тиждень», – щоб «зрозуміти» світобачення дитини, – ... «Дитина оточена велетнями, які наказують їй, що робити, а що ні ...» [4, с. 146]. Ці речі однаково повинен розуміти як автор так і перекладач.

Відтак труднощі перекладу літератури для дітей охоплюють наступне:

- уміння врахувати та зіставити особливості оригінального тексту та специфіку похідного (українського) тексту;
- талант перекладача полягає у тому, щоб спрогнозувати реакцію читача-дитини, зуміти зробити текст однаково цікавим.

Експертом та знавцем цього є відомий український перекладач В. Морозов, який представив українському читачу Р. Дала. Завдяки його перекладацькому таланту українські дітлахи знайомляться з шедеврами дитячої літератури, співпереживають за долю героїв, вибудовують відповідне ставлення, стають уважнішими до проблем довкола себе, формують критичне мислення.

Багаторічна співпраця В. Морозова з видавництвом А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА є свідченням «вдалого та гармонійного поєднання мовної політики та перекладацької стратегії» [2]. Першими найвідомішими серед української аудиторії є переклади книг Дж. Ролінг із циклу про Гаррі Поттера. Ці та інші книги користуються особливою популярністю серед читачів, є тим лакмусовим папірцем, що «визначає» подальшу долю книги.

Беручи до уваги принципи перекладу, зазначимо, що В. Морозов використовує перекладацький метод транскрибування / транслітерації. Окрім транскрибування та транслітерації, В. Морозов послуговується способом підстановки. Наприклад, у «Джеймсі та гігантському персику» англійські «cloud men» він переклав як хмарульки, чи «human beans» у «ВДВ» озвучено як «людські створінькала». Таких прикладів є безліч і, співставляючи оригінальний текст та похідний, можемо усвідомити титанічну працю та талант перекладача.

Значний акцент В. Морозов робить на адаптації твору для українських читачів. Він неодноразово спрощує текст, змінює та робить його доступним для відповідної вікової категорії. Однак це, у жодному випадку, не руйнує авторської інтенції, не руйнує внутрішньої форми, є орієнтованим на україномовного читача.

Список використаної літератури

1. Олійник І. Д. Україномовні переклади збірки Редьярда Кіплінга «Just So Stories»: рецепція, інтерпретація, оцінювання : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.05. Тернопіль, 2009. 22 с.
2. Чумак Г. Перекладацька стратегія В. Морозова при передачі власних імен в українських перекладах авторських дитячих казок. *Studia Methodologica* : зб. наук. пр з нагоди 75-річчя Р. Гром'яка. 2012. Вип. 34 : Теорія літератури і гуманітарні студії. С. 299–304.
3. Dahl R. BFG. London, 2001. 199 p.
4. Sturrock D. Storyteller. The life of Roald Dahl. London, 2010. 655 p.